

2016-11-24

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
UBN 2016/246

Kommunstyrelsen
KFKS 2016/742

Yttrande från utbildningsnämnden gällande remiss om en alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksstrategi

Utbildningsnämnden vill framföra följande yttrande över förslaget till en alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksstrategi (ANDT-strategi) för 2017-2020:

- Delmål 2.1 bör ersättas med följande formulering: ”Information till skolor och huvudmän om vart i kommunen de kan vända sig för stöd i ANDT-arbetet ska finnas lätt tillgänglig”.
- Utbildningsnämndens ansvar i punkterna 2.2-2.6, 3.1, 3.3 och 5.1-5.2 bör strykas.

Utbildningsnämndens överväganden

Utbildningsnämnden har tagit del av den föreslagna ANDT-strategin för 2017-2020 och välkomnar att en översyn görs regelbundet.

För att kommunens ANDT-arbete ska vara effektivt är det viktigt att utformningen av strategin anpassas utifrån den styrmodell som gäller i Nacka kommun för olika verksamheter och utifrån de olika verksamheternas uppdrag.

När det gäller styrmodellen för förskolor och skolor i Nacka, så är produktionsansvaret franskölt ansvaret för finansiering, uppföljning och utvärdering. Det är alltså varje verksamhets huvudman (Välfärd skola för de kommunala skolorna och förskolorna i Nacka) som ansvarar för verksamheterna och för anställning av personal, medan utbildningsnämnden ansvarar för finansiering, uppföljning och utvärdering. Utbildningsnämnden riktar sig på samma sätt till alla verksamheter, oavsett om huvudmannen är kommunal eller fristående. Vuxenutbildningen är inte utbildningsnämndens ansvar.

När det gäller skolans verksamhet, så finns ett omfattande uppdrag preciserat i ett nationellt regelverk som omfattar läro- och kursplaner, skollagen, förordningar och föreskrifter. I

detta uppdrag finns ett förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, dopning och tobak tydligt angivet i form av ett antal kunskapskrav i olika ämnen samt som ett ämnesövergripande tema som varje rektor ansvarar för. Elevhälsan arbetar också med detta område. Skollagen anger också att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Kommunala uppgifter som läggs på förskolan och skolan utöver det redan mycket omfattande uppdraget som finns från nationell nivå riskerar att ge sämre förutsättningar för verksamheterna att vara effektiva och hålla en hög kvalitet i utbildningen. Utbildningsnämndens mål och fokusområden för förskolor och skolor i Nacka är därför få och i linje med det uppdrag verksamheterna har från nationell nivå. Här avviker den föreslagna ANDT-strategin markant genom att ange 11 nya delmål för förskola och skola. Det skulle innebära fler delmål för verksamheterna enbart för ANDT-arbetet än vad det finns sammantaget inom utbildningsnämndens hela ansvarsområde.

Den föreslagna strategin innehåller också delmål som kraftigt avviker från förskolors och skolors ansvarsområden enligt de nationella styrdokumenterna. Ett exempel på detta är delmålet 1.3 som syftar till att minska tillgången till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak genom bland annat brottsförebyggande arbete.

Som nämnts ovan så ingår inte vuxenutbildningen inom utbildningsnämndens ansvarsområde. Delmålet 2.3: "Vuxna och barn har kunskap om risker med ANDT", som bland annat utbildningsnämnden föreslås ansvara för, blir därför otydligt.

Styrningen av förskolor och skolor bygger i Nacka på en hög tillit till de professionella i verksamheterna, samtidigt som utbildningsnämnden ställer höga förväntningar på en god kvalitet. Mot bakgrund av detta och med hänsyn taget till att ANDT-arbete, som framgår ovan, finns tydligt angivet i läro- och kursplaner, ser inte utbildningsnämnden att det bör formuleras ett särskilt kommunalt delmål så som föreslås i strategins punkt 2.1: "Det pågår ett ANDT-arbete i skolorna i samverkan med berörda aktörer."

Skolans ANDT-arbete utförs av lärare, elevhälsa och rektorer i verksamheterna, med stöd av huvudmannen, i enlighet med skolans läro- och kursplaner. Det är viktigt att skolorna i det arbetet får det stöd de behöver från exempelvis social- och äldreomsorgsnämnden, som i så hög grad arbetar med frågorna. Det kan handla såväl om generellt stöd, som stöd till enskilda skolor och huvudmän. Här skulle utbildningsnämnden inom ramen för sitt ansvar kunna bidra med information till skolor och deras huvudmän om vart i kommunen de kan vända sig för att erhålla sådant stöd. Den i remissen föreslagna formuleringen av delmål 2.1 kan lämpligen ersättas med en formulering som återspeglar detta, exempelvis på följande sätt: "Information till skolor och huvudmän om vart i kommunen de kan vända sig för stöd i ANDT-arbetet ska finnas lätt tillgänglig".

ANDT-strategin behöver alltså tydligare avspegla såväl de rådande styrprinciperna i Nacka som förskolans och skolans uppdrag. Det är av stor vikt för att strategin ska vara förenlig med strävan att verksamheterna ska ges goda förutsättningar att hålla hög kvalitet. Det är också viktigt för att syftet med ANDT-strategin ska kunna uppfyllas. Det är mot denna bakgrund som utbildningsnämnden anser att delmålet formulering i 2.1 bör omformuleras och att utbildningsnämndens ansvar när det gäller delmålen 2.2-2.6, 3.1, 3.3 och 5.1-5.2 bör strykas.

På utbildningsnämndens vägnar

Tobias Nässén
Ordförande i utbildningsnämnden

Susanne Nord
Utbildningsdirektör